

۴ شنبه ۲۸ برج خرداد ۱۳۰۲

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: داور نماینده دارالشورای ملی

محل اداره: طهران خیابان علاء الدوله

مرد آزاد

۱ رمضان المبارک ۱۳۴۱ (۱۸) آوریل ۱۹۲۳

این روزنامه بدون تقاضای کتبی برای کسی ارسال نمیشود

وجه اشتراک:

سالانه ۱۰۰ فران
ششماهه ۵۰ فران
سه ماهه ۲۰ فران

قیمت تک شماره ۴ شاهی است

ماوراءت یومیه

پیشانی وین با شول می چرد
گوش هیزر مکنی است و فسلکی
هیچکس باو اعتنا ندارد کسی مایل به
هم سلکی با او نیست کاهی پشت
دیوار میدان مشق روسیه خاک بن
میشود و نیم تنه بندرشش را انتاب
میدهد یعنی از شبها مست است
نظارتین کم زهره از هریدمش فرامی
گردد
روزگاری کتیب ویاسی پروصله
اشربته فریاد میکشده
ایر سر باز شما است ببینید
شما شامانگید
این اقتضای شامانها در کوه و
تا از لوتیوسا علیه ایران ولورود
کلیت را آویخته اند
مطلبی فرم که در بازهای ما میروند
چهارمیکردند
روسیه مملکت همه رنگ
این اوضاع ناله داشتند تا قسمی
هر روز در عرض کار مواج را میسر کردند
و بالاخره میرسدند مشکلاتی
بینید چه میشود کرد شما هم جای
ما بودید طبعی ماندید ا و انما
هم راهی نظر نمی رسید با وسایل عادی
و اشخاص عادی اصلاح نظام ایران
امکان نداشت
بیکرتبه گوشها تیز شد
چون چه خبر است
یک طرف نگاه می کنند چه اتفاق
افتاده هیچ
بکنفر مرد پیدا شد
یک نفر اوها میکند که عجز شما
از بی لیاقتی شما است من براسی
ایرانی سر باز شیارم
همه تماشا میکنند
همه از هم میترسند ممکن است
محل نیست تالاقی ها زیر لبی
خندند هم چشمک میزند
ایران و نظام حسابی چه

حرفها

امید در قیافه همه اشکار شده رنگ نا
لائق ها پیده تبسم ها رفت
راستی ان مرد سحر میکند نزدیک
است با همان مصالح مه ولی سرباز
و قعی بسازد
همه تماشا میکنند نیض
تالاقی ها ساقط شد دل مردم از وجود
و شوق بطیش افتاد
منتهع بوجود آمده سردار سیه پیش از
چهل هزار سرباز ساخت
سان روز شنبه را جراید نوشتند
ما فکر بشرح ان نمیرد ازیم
ایران - ایران چرند امروز
را نمیکوئیم ایران فردا شرکدار
این اولاد توانائی است که یک چنین
نظامی برای مملکت ساخته سرباز سیه
کایت کرد که بدینختی ایران از عد مر
استمداد ملتش نیست رئیس با
گفایت لازم است
نظام فسلی ما را با قشون سه سال
قبل به تشجید قاتوش را به بینید
و تصدیق کنید که اگر سایر وزراء صد
یک سرباز سیه کار میکردند ایران ما
امروز زندگانی ابرومندی داشت
ولی این وزرای مستعمل کجا و
سردار سیه
نظام امروز ایران را سردار سیه بوجود
آورد اما اساس ان بر اصول بیجه و
زاد کارهای عهد مرحوم امیر کبیر
است
این ترتیب بازندگانی امروز ما
مناسب نیست خدمت نظامی را باید
اجباری کرد
حفظ استقلال مملکت وظیفه یک
دسته بخصوصی نیست همه مکلف
باین وظیفه پرشرافتند
در لایحه قشون گیری عمومی و
اجباری که قاسی وزیر جنگ به مجلس
آورده اند به مضرات بیجه و محسنات
سرباز گیری عمومی اشاره شده ما

تک شماره

از اول نور قیمت تک نره
این روزنامه پنجشاهی است
هم مفصلا در این باب صحبت خواهیم
داشت البته کمیون نظام به سرعت
وظیفه مطالعه خود را انجام خواهد داد
مجلس چهارم بزرگترین خدمتش
را که ممکن است یک مجلس بایران
بکند خواهد کرد و وطن ما هم صاحب
نظام اجباری خواهد شد
دور
پوطی پنجشاهی
پس از حرکت آقای شاهد الملک
اداره مالمه و گمرک شروع با خدعاید
کردند تنها روس ها زیر بار نرفتند
ولی یکی دو کتبی که در بندر مصل
ماند و بانها اجازه حرکت ندادند
عوارض وصول شده دولت هم در مرکز
با سفارت روسی داخل مذاکره شد و
آقای را متقاعد کرد که پوطی پنجشاهی
را نادیده بگذارد آنوقت کار به جریان
انتهای حقوق معوقه معارف پرداخته شد
اداره معارف شروع باصلاح مدارس رشت
و انزلی کرد معاری اطراف که
در نتیجه انقلابات تعطیل شده بود
از نو مفتوح گردید در اول جنوزا
۱۳۰۱ هفده باب مدرسه دولتی در کپلان
باز بود و بودجه سالانه آن سی وقت
هزار تومان بالغ میشد
آقای و حقوق السلطنه حکمران
جدید در اجرای احکام مرکز و وصول
حایدهات نامش مدارس قضاقت نام
با اداره مالمه و معارف کردند
گرچه انجمن خبریه منظم تشکیل
نشد ولی مطابق اصول چهارگانه
که در مقاله قبل ذکر کردیم رفتار
شد
انجمن معارف یک بودجه هشت هزار
تومانی که اداره معارف پیش نهاد
کرده بود تصویب کرد ولی برای
بقیه سال تحصیلی ۱۳۰۱ - ۱۳۰۰ پیشاد
از همان سی وقت هزار تومان تجاوز
نکند
دار الایتام را هم از پوطی پنجشاهی
بلدیه رشت اداره کرد
برای تقش معارج - سه نفر از
انجمن معارف انتخاب و مدت بگفته به
دفاتر و محاسبات معارف رسیده کن
کردند باین ترتیب یکی از منظورهای
اصلی انجمن خبریه که نظارت در
جمع و خرج عواید بود - بعمل
آمد
نکاه در مرکز بحران پیش آمده

اعلان

نظر به اینکه اقدامات انفرادی طلب کاران نجانخانه برادران طومانیانس
منتهج نتیجه نمی شود و اوضاع بی تکلفی هنوز دوام دارد
لهذا شور مشترک صاحبان طلب از نجانخانه مذکور فوق کمال لزوم را
دارد و قریبا امید تحصیل نتیجه مطلوب میزود باین واسطه به هموم آقا یان و
خوازین و مؤسسات خبریه غیره اعلان و اخبار می شود محض خانمه دادن این وضع
انتظار و بی تکلفی طالبین روز جمعه ۳ شهر رمضان سه ساعت بعد از ظهر در منزل
دکتر رانابلی آقا بیان در خیابان علاء الدوله جنب میدان نوبخانه نمره ۵
حضور بهم رسانیده شرکت در شور نمایند
نمره اعلان ۶۱
جمعی از طلب کاران نجانخانه طومانیانس

اعلان

وزارت معارف هم امضای نه بنده
خود را تصدیق نکرد
قرارداد بموقع اجرا گذارده نشد
اهالی دو مرتبه بصد آیدند متشا ان
امریکائی عواید را توقیف کردند
آخر سال ۱۳۰۱ رسید مدارس نزدیک
بود منحل شوند وزارت مالمه دستور
داد بودجه معارف را تا آخر حوت
پردانند
فصله پوطی پنجشاهی باز لا ینحل
مانند
وزارت معارف هم امضای نه بنده
خود را تصدیق نکرد
قرارداد بموقع اجرا گذارده نشد
اهالی دو مرتبه بصد آیدند متشا ان
امریکائی عواید را توقیف کردند
آخر سال ۱۳۰۱ رسید مدارس نزدیک
بود منحل شوند وزارت مالمه دستور
داد بودجه معارف را تا آخر حوت
پردانند
فصله پوطی پنجشاهی باز لا ینحل
مانند
وزارت معارف هم امضای نه بنده
خود را تصدیق نکرد
قرارداد بموقع اجرا گذارده نشد
اهالی دو مرتبه بصد آیدند متشا ان
امریکائی عواید را توقیف کردند
آخر سال ۱۳۰۱ رسید مدارس نزدیک
بود منحل شوند وزارت مالمه دستور
داد بودجه معارف را تا آخر حوت
پردانند
فصله پوطی پنجشاهی باز لا ینحل
مانند

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات مجلس - یوم
شنبه ۲۷ خرداد ۱۳۰۲
مجلس یک ساعت قبل از غروب
براست آقای مؤمن الملک تشکیل و
صورت جلسه قبل قرأت و تصویب شد
آقای رئیس اظهار داشتند که از
طرف وزارت داخله شرحی به مجلس نوشته
ودر خصوص ابرق و خلیجان که حوزه
حکومتی آن ها تشریح نموده آیا
حوزه انتخابیه آنها هم تغییر مییابد یا اینکه
منک سابق خواهد بود
بعد از قدهمی مذاکرات قرار شد
وزارت داخله نوشته شده که چون تغییر
در قانون انتخابات داده نشده مثل سابق
معمول و مجری دارند
آقای کازرونی تقاضا نمودند که
پیشنهاد راجع با انتخابات نماینده برای
بحرین جزء دستور شود
آقایان ارباب کمخسرو و آقا
شیخ اسد الله عقیده داشتند که قبلاطبع
و توزیع بشود بعد جزء دستور کرده
صحیح است
لایحه راجع به ماهی پنججاه نومان
کمک به منجله معارف مطرح و بعد از
قدری مذاکرات پورقه اخذ رای بعمل
آمده با اکثریت ۵۲ رای از ۷۸ نفر
نماینده حاضر تصویب گردید
لایحه مستوری سالار محشم مطرح
و بعد از مذاکرات با ورفه اخذ رای
بعمل آمده با اکثریت ۵۱ رای تصویب
گردید
لایحه کمیون بودجه راجع به
ماهی سی نومان باصم خرج تحصیل از

بین دو تین فرانسه و بریتانیا و کبیر
اجتلافی و ولید شده بود خبر فوت
(لرد نرت کلبف) انگلیسی معروف که
دوستی و ازادت کامل خود را در دستخیزین
مراقب بفرانسه ابراز نموده بود متعجب
کردند. (ب . م)

این شخص مهارت فوق العاده در امور
جریده نگاری داشته در اوایل فعالیت
خود اقدام به تأسیس یک کارخانه بزرگ
کاغذ سازی مینماید که از خوب جنگلهای
جزیره (لرنو) کلبه کاغذ لازمه سه جریده
معروف (نایس) (دایلی مبل)
(دایلی هرور) و پنجاه روز نامجات
دیگر را تهیه کنند

در سن چهل سالگی لرد مزبور
مؤسس شصت روز نامه و مجلات بوده
است که در جهت نظر سه شرکت مهم
اداره میشد در سنه ۱۹۰۷ مشار الیه به
مدیریت جریده (نایس) نایل گشته
از طرف عموم ارباب جراید به اتفاق
آراء به لقب [ناپلئون جریده نگاری]
شناخته شد

لرد نرت کلبف در مدت جنگ اخیر
پوشیده اعمال نفوذ شخصی و بهار انداختن
قوای جریده نگاری دولت بریتانیا را
تحریر و تشویق نمود که از هر جهت
نیات مداخلت را بدولت فرانسه میدول
داد

وسایل و اقتدار او بقدری زیاد
شده بود که در ماه مارس ۱۹۱۶ پس
از آنکه ساعتی چند در مهمترین جنگ
های (وردن) شخصاً حضور بهم رسانید
عصر همان روز توانست به ۳۰۰۰ جریده
مبتغین و دول بی طرف مقاله ارسال
دارد و اعلان نماید که هیچوقت المانها
موفق به تسخیر (وردن) نخواهند
شد بدیهی است که این نوع عملیات
و مداخلت های مشار الیه ناامیرات
کلی در حالت روحی عمار متفقین
نولید می نمود

در نتیجه خدماتی که به مملکت
خود نموده بود در سنه ۱۹۱۸ به مقام
(ویکت) نایل گردید و از آن
تبعاً به سمت ریاست اداره پریا کاند در
ممالک دشمن انتخاب شد و ضرر تهاجمی
از این طریق به دشمن می زد بقدری
مؤثر و کارگر بود که عموم ملت المان
از مشار الیه متعجب شده سک مخصوص
برای (متفر از نرت کلبف) منتشر
ساختند

نظر به نایبکه مشار الیه به اتحاد
فرانسه و انگلیس داشت فوت او برای
این دو مملکت فقدان بزرگی شمرده
می شود

قتل از (ایلوستریشن)

صادر کرده اند که مجلات نشر اوردی
و شب نامه ای خطی در نواحی اشغال
شده نیز تازان است (ب . م)

برای بران فرانسه ها مجدداً جمع
زیادی از کارگران طرفی آهن آلمانی
را از ناحیه روس تبعید کردند (ب . م)

صالح با عثمانی (ب . م)

نمایندگان عثمانی که در ۱۸ آوریل
بسمت لوزان حرکت خواهند نمود عبارتند
از عصمت پاشا و رضانور بیگ و صاحب
بیگ و چهار نفر مستشار و هم چنین رشاد
نهاد بیگ رئیس اداره مطبوعات
(ر)

متفرقه

مسکو - امروز شورای نمایندگان
کمیاریات مایه از ولایات و مدیران
شعبه عمده مایه افتتاح یافت رفیق
اولادیه پروف کفیل که بستر مایه در
شرف بیانات خود اظهار داشت که در
سال بودجه جاری برای اولین دفعه
ممکن گردید که بودجه یکماهه و
بودجه عائدات تهیه و همین گردد
(ب . م)

که روحانیون بخلع متار اله از مقام
خلیفه کری موفق شده و محاکمه اش
را نقاضا نمودند در مرسله نمیکه
بطرف خلیفه سبیری بر روزنامه ایروستیا
نوشته راجع به بپخون چنین شرح میدهد
که این شخص مرکز سیاسی مرجع -
ترین محافل جامعه روس و محرز عمده
مصادرات خونینی بود که در مسئله
ضبط جواهرات کلبسها باقیمت فحطی
زدکان بوقوع پیوست خلیفه سبیری از
جانب روحانیون سبیری نقاضا میکنند
که بپخون و همدستانش برای اعمال
خود برساند و در ۲۹ آوریل جامعه
کلبسهای روس در مسکو از عملیات
تنگین بپخون اظهار تفر کنند (ب . م)

لندن در موقع طرح لایحه مایه
در مجلس عوام دولت شکست بی نظیری
متحمل گردیده لایحه مزبور ۱۳۸
رای موافق و ۱۴۵ مخالف پیدا کرده
شکست دولت در سبست آینه حکومت
ناظرانی خواهد داشت (ب . م)

لندن - مذاکرات بین کارفرمایان
و کارگران صنعت ساختمانی قطع
گردیده اعتصاب معکوس که شامل حال
یک کرور نفر میشود نزدیک است سر
بگیرد و در نتیجه چهاردهم آوریل وزیر
منازل از مداخله در قضیه امتناع نمود
(ب . م)

وین - اعتصاب کارگران موسسات
شهری بود است بوسه میباید پلیس
عبارت کارخانه جراح برق را محاصره
کرده و ۱۱۳ نفر را توقیف نموده
کارگران کارخانجات خوراک سازی
شهری اعتصاب کردند مجالس کار
گران توسط قوای پلیس متفرق میشوند
(ب . م)

پاریس - از فراز معلوم در شمال
فراقه سی هزار نفر از کارگران نساجی
در صدد اعتصاب هستند (ب . م)

دریافت داشته - هنوز معلوم نیست آنچه
نرینب مجلس ملی طرح مذکور را تصویب
کرده است (ب . م)

اسلامبول - حکومت آنقره تصمیم
گرفته است که لغزده - مکرکی واردات
ممالکی را که معامله متقابل با عثمانی
نمی کنند بیست برابر بکشد (ب . م)

لندن - مذاکرات واصل از زو چنین شاکلی
است که هبمت مدیره اداره بین المللی
مشاغل مذاکرانی در اطراف اشکالات
تصویب قانون هشت ساعت کار مخصوصاً
توسط دول فرانسه و انگلیس و آلمان
تعمیل آورده و کمیته مرکب از ۹ عضو
تعیین کرده است که مذاکراتی در نامین
تصویب قرار داد مذکور بقبل آوژند
و نیز چنین تصمیم گرفته شده است که
کنفرانس آلمانی مشاغل در ماه اکتبر
منعقد شده و یک هفته بطول انجامد
(ب . م)

حکومت آنقره در انعقاد اجرائی
تسهیلات خود نسبت بفرانسه مقرون داشته
است که تدریس زبان فرانسه در کلاس
های عالی پائین مدارس عالی و فوق
شود و در کلاس های عالی نیز تدریس زبان
فرانسه تظیل یابد (ب . م)

شصت نفر از نمایندگان مجلس ملی
آنقره استیضاحی از دولت در خصوص
سوء استعمال وجوه حاصله از موقوفات
را نموده و کمیسر امور مذهبی را مورد
انهام قرار داده اند مجلس قبهوئسان
این استیضاح را پذیرفته است (ب . م)

رویتر اطلاع حاصل نموده است
که دولت مشغول مطالعه موفقت نماینده
کان نجازی خود در مسکو میباشد میباید
مربوطه باین عقیده هستند که گذشته از
قضایای مربوطه به بود کونفر (سبلاک)
تها علل و دلایل فنی و مخصوصی ممکن
است مراجعت نمایندگان را موجه سازد
و اخیراً موفقت دولت روسیه خیلی غیر
دوستانه بوده است (ب . م)

زکین قام از اعضای مطبوعات آلمان
که در دوم آوریل در اسن دستگیر
شده بود متخلص و تبعید شده است
(ب . م)

وزیر داخله آلمان به حال قبصر
مظروع آلمان حکم داده است که از
اراضی آلمان خارج شود (ب . م)

نظریات دولت عثمانی در نظر قاره
امتزازاتی در اراضی اطراف آرمستان و
آدنه به امریکائیا بقیه دولت فرانسه
اعتراض نموده است (ب . م)

سیاست مغربیه

آخرین مسایقه فونال بین کلوب طهران و کلوب کلنی انگلیس در بیسوم
یوسف آباد خواهد بود زمین فوتبال خانه (لیل) بیرون دروازه
بدیهی است علاقه زندان بوروزش برای تشویق کلوب طهران و تماشای این منظره
قشنگ روز زویوز را تشریف فرما شده محظوظ خواهند شد
نمره اعلان ۶۲

بورس لندن

هنگی	پنس	شلینگ	لیره	پنس	شلینگ	لیره
سهام بانک شاهنشاهی	۱۵	۱۰	۶	۱۷	۶	۶
قرضه ۱۹۱۱ دولت ایران	۱۰۰	۱۰	۶	۱۷	۶	۶
معاملاتی کیانی نفت جنوب	۵	۱۰	۶	۱۷	۶	۶
معاملاتی جدید	۱۵	۱۰	۶	۱۷	۶	۶

بورس طهران	بورس پاریس
نروش	۶۹-۹۵
لندن	۴۹-۹۰
لندن	۴۹-۹۰
پاریس	۷۳
سویس	۲۰۲
نیویورک	۱۰-۸۰
روپه بیلمی	۳۳۳-۲۵۰

مطبوعه بو سفور

شعبه (۲)

مسکو - کارخانه تهیه شیشه های
عکاسی مسکو که چهار ماه تعطیل بود
بکار افتاد پرگرام تولیدات این کار
خانه با اندازه ایست که احتیاجات مملکت
را که برای شیشه های لازمه پستان
پیمائی دارد رفع خواهد نمود
(ب . م)

روستوف - اداره تجارت دولتی
جنوب شرقی مقدار پنجاه هزار پوند
اقسام مختلف پشم و کرک به هامبورگ
فرستاده است (ب . م)

مسکو - بواسطه افتتاح بکاره
لبنون جمعی از تجار لیبنا نهایی عمده
فراشه پیشنهادی بمجلس نجازاتی
بظرو کرد ارسال نموده و برای شروع
تجارت با روسیه اظهار تمایل کرده اند
(ب . م)

مسکو - از روی استادی که در
اثبات تقصیر خلیفه بپخون در جراند
انتشار یافته است معلوم میگردد که
مشار الیه با سلسله جنیان روسی و
اجنبی مداخلات نظامی بر ضد روسیه
روابطی داشته است بپخون شخصاً
اقرار کرده است که از ذبحکن و
کولچاک و کراستوف تقویت نموده
بود و پادسکی را تفسیر کرده بانکهکلات
ضد انقلابی موسوم بمرکز ملی موافقت
داشته و با مداخلات نظامی فرانسه ها
همراه بوده است عملیات بپخون تفر
و انزجاری بین روحانیون نولید نمود

اخبار خارجه

برلن - بواسطه اطاعت از شعار
و نوبت بها در گذرا شدن یک روز
اعتصاب بمناسبت روز تدفین قروائیان
سلاح خانه اسن ضد و پانزده نفر از
خدمت اخراج شدند (ب . م)

برلن - اولیای نظامی فرانسه حکمی